

Przegląd ważniejszych wydarzeń (14 maja–15 czerwca 2010)

14.05. W Muzeum Geologicznym Wydziału Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie otwarto wystawę fotografii Justyny Ciesielczuk, Krzysztofa Gaidzika, Andrzeja Gałasia, Pawła Panajewa, Andrzeja Paulo oraz Jerzego Żaby, zatytułowaną: *W Kanionie Colca i dolinie wulkanów w Peru*. Wystawa potrwa do 30 czerwca 2010 r.

18.05. W Instytucie Geofizyki Polskiej Akademii Nauk w Warszawie odbyła się uroczystość wręczenia Stypendium im. profesora Kacpra Rafała Rybickiego. Nagroda ta została przyznana przez Komisję Stypendialną po raz drugi. Tegorocznym laureatem został dr Adam Piotrowski z Zakładu Hydrologii i Hydrodynamiki IG PAN. Stypendium przyznawane jest co roku młodemu (do 35 lat) pracownikowi naukowemu instytutu lub uczestnikowi studium doktoranckiego prowadzonego przez instytut, za wybitne i twórcze prace badawcze z zakresu badań podsta-

wowych, w dziedzinie nauk o Ziemi, w dyscyplinie geofizyka, udokumentowane publikacją lub serią publikacji ogłoszonych w okresie trzech lat poprzedzających datę przyznania stypendium.

19–21.05. W Ślesinie odbyła się IX Konferencja z cyklu Kopaliny Towarzyszące i Złoża Antropogeniczne, zorganizowana pod honorowym patronatem podsekretarza stanu, głównego geologa kraju, Henryka Jacka Jezierskiego przez Instytut Górnictwa Odkrywkowego Poltegor-Institut, Zakładowe Koło SITG oraz Kopalnię Węgla Brunatnego Konin S.A. Poza sesjami referatowymi odbyły się 2 sesje terenowe: do odkrywek złóż węgla brunatnego Kopalni *Konin* oraz do kopalni soli w Kłodawie.

20.05. Minister nauki i szkolnictwa wyższego ogłosił tegoroczną edycję konkursu *Granty na granty*, przeznaczoną dla jednostek naukowych zamierzających stworzyć

międzynarodowe konsorcjum i podjąć się koordynacji projektu realizowanego w ramach programu badawczego Unii Europejskiej. W ramach konkursu możliwe jest uzyskanie środków finansowych na prace mające na celu przygotowanie wniosku projektowego w odpowiedzi na wezwanie konkursowe ogłoszone przez Komisję Europejską lub inny upoważniony przez nią podmiot. Wnioski przyjmowane są sukcesywnie do 30 września 2010 r. Szczegółowe informacje na temat konkursu dostępne są na stronie: <http://tinyurl.com/2u6cxj3>.

22.05. W Gliwicach odbyło się spotkanie z okazji 65-lecia utworzenia Politechniki Śląskiej. Otwarcia uroczystości dokonał rektor Politechniki Śląskiej prof. Andrzej Karbownik, wygłaszając przemowę z okazji jubileuszu uczelni. Podczas uroczystości wręczone zostały tytuły Honorowego Profesora Politechniki Śląskiej oraz dyplomy doktora habilitowanego i doktora – promocje doktorskie. Spotkanie zakończyło otwarcie Sali Historii Politechniki Śląskiej.

23–26.05. W Kudowie Zdroju odbyła się XIII Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Techniczna pt. *Zarządzanie zasobami wodnymi w dorzeczu Odry*, zorganizowana pod patronatem prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej Leszka Karwowskiego i wojewody dolnośląskiego Rafała Jurkowląca. Organizatorzy konferencji to: Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, Gliwicach, Poznaniu i Szczecinie; Wydział Inżynierii Środowiska Politechniki Wrocławskiej; Instytut Kształtowania i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu; Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej Oddział we Wrocławiu; Instytut Nauk Geologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego; Przedsiębiorstwo Geologiczne PROXIMA S.A. we Wrocławiu; Oddział Dolnośląski we Wrocławiu Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego oraz Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych, Oddział Dolnośląski.

24.05. W siedzibie Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie obchodzono święto instytutu. Z tej okazji w PIG-PIB gościł minister środowiska Andrzej Kraszewski. Uczestniczył on w spotkaniu dyskusyjnym najwyższych władz resortu i dyrekcji PIG-PIB, w którym udział wzięli również główny geolog kraju Henryk Jacek Jezierski oraz dyrektor Departamentu Geologii i Koncesji Geologicznych MŚ Ewa Zalewska. Ważnym punktem programu było uroczyste otwarcie nowego laboratorium instytutu, wyposażonego w najnowocześniejszą w Europie mikrosondę elektronową Cameca SX 100. Uczestniczył w tym również Grzegorz Puścizn, przedstawiciel Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa, które sfinansowało zakup tego urządzenia. Podczas spotkania z gośćmi i pracownikami dyrektor instytutu Jerzy Nawrocki przedstawił *Strategię działania PIG-PIB w latach 2010–2015*. Po części oficjalnej w głównej sali wystawowej Muzeum Geologicznego PIG-PIB odbył się koncert fortepianowy utworów F. Chopina, a po nim nastąpił tradycyjny piknik w ogrodach instytutu.

24.05. W Państwowym Instytucie Geologicznym – Państwowym Instytucie Badawczym w Warszawie zainaugurowana została wystawa *Dinozaury Gondwany*. W ogrodzie przed gmachem Muzeum Geologicznego PIG-PIB

prezentowane są odlewy tropów oraz naturalnej wielkości modele dinozaurów, zamieszkujących w kolejnych okresach ery mezozoicznej obszary gigantycznego kontynentu półkuli południowej – Gondwany. Ekspozycję uzupełniają tablice informacyjne, przedstawiające zróżnicowanie i przystosowania dinozaurów zasiedlających różnorodne środowiska Gondwany w ciągu 140 mln lat. Wystawę odwiedził podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska, główny geolog kraju Henryk Jacek Jezierski, który wyraził swoje uznanie dla tego typu form edukacji geologicznej. Wystawa stanowi pokłosie wspólnych wypraw paleontologicznych pracowników PIG-PIB i JuraPark, m.in. do Maroka i Argentyny.

24.05. Na nową kadencję została powołana Państwowa Rada Geodezyjna i Kartograficzna (PRGiK). W jej skład weszło 25 członków. Akty powołania członkom rady wręczyła prezes Jolanta Orlińska, główny geodeta kraju. Przewodniczącym rady został prof. Bogdan Ney (Instytut Geodezji i Kartografii, przewodniczący Wydziału VII – Nauk o Ziemi i Nauk Górniczych PAN), wiceprzewodniczącymi: dr Marek Baranowski – dyrektor Instytutu Geodezji i Kartografii oraz dr hab. Zdzisław Kurczyński z Politechniki Warszawskiej. PRGiK jest organem doradczym głównego geodety kraju.

24.05. W Belwederze w Warszawie odbyła się ceremonia wręczenia dyplomów Polskiego Godła Promocyjnego *Teraz Polska*. Kapituła Polskiego Godła Promocyjnego przyznała godło 13 produktom, 9 usługom, 3 przedsięwzięciom innowacyjnym oraz 9 gminom. Wśród laureatów znalazł się Instytut Nafty i Gazu w Krakowie, który zdobył godło za technologię pt. *Zmodyfikowany katalityczny proces wodorowy regeneracji olejów odpadowych*. Autorami wynalazku są Antoni Marchut, Franciszek Steinmiec, Iwona Skręt, Jan Lubowicz, Michał Krasodomski (INiG) oraz pracownicy Rafinerii Nafty Jedlicze S.A.: Grażyna Mikrut, Bogdan Pawlicki, Grzegorz Kowalczyk, Mariusz Iskierski i Piotr Dziadosz. Technologia ta została wdrożona na skalę przemysłową w 2008 r. w Rafinerii Nafty Jedlicze S.A. Efektem wdrożenia jest produkcja i sprzedaż na rynki krajowe i zagraniczne baz olejowych nowej generacji wiodącym producentom olejów smarowych. Dyplomy laureatom 20. edycji Konkursu *Teraz Polska* wręczał osobiście marszałek Sejmu, pełniący obowiązki prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Bronisław Komorowski, w towarzystwie przewodniczącego Kapituły Godła prof. Michała Kleibera.

25.05. W godzinach przedpołudniowych prezes Rady Ministrów Donald Tusk wizytował dwa osuwiska w gminie Lanckorona (Lanckorona-Łańnica, Lanckorona-Podchybie). Premier rozmawiał z poszkodowanymi, których domy zostały zniszczone w czasie odnowienia się procesów osuwiskowych po ulewnych deszczach w drugiej połowie maja. Wyjaśnień udzielali również geolodzy Oddziału Karpackiego Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego: dr hab. Antoni Wójcik, dr Piotr Nescieruk i dr Wojciech Rączkowski, nadzorujący prace geologiczne wykonywane na osuwisku.

25.05. W wieku 74 lat zmarł Prof. zw. dr hab. inż. Wiesław Gabzdyl. Był on założycielem i wieloletnim

dyrektorem Instytutu Geologii Stosowanej na Wydziale Górnictwa i Geologii oraz prorektorem Politechniki Śląskiej ds. Nauczania i Wychowania w latach 1972–1977. Był wybitnym naukowcem, twórcą śląskiej szkoły geologii stosowanej – petrologii i geologii złóż węgla, wychowawcą, przyjacielem młodzieży i młodej kadry naukowej oraz wielu pokoleń inżynierów górników i geologów górniczych. Był członkiem komitetów redakcyjnych, komisji i rad naukowych, laureatem nagród państwowych, wyróżnień i odznaczeń. Odznaczony został m.in. Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, posiadał także tytuł Generalnego Dyrektora Górniczego I Stopnia.

27–28.05. W Krakowie odbyła się Konferencja *Podziemne Magazyny Gazu stabilizatorem bezpieczeństwa dostaw gazu*, zorganizowana przez Instytut Nafty i Gazu w zespole konferencyjnym Międzynarodowego Centrum Kultury w Krakowie. Konferencję przygotowało i przeprowadziło Centrum Funduszy Europejskich dla Energetyki. Patronat honorowy nad spotkaniem objęli wiceprezes Rady Ministrów, minister gospodarki – Waldemar Pawlak, Urząd Regulacji Energetyki oraz Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo SA.

27–30.05. W Gdyni odbywał się VIII Bałtycki Festiwal Nauki zorganizowany przez Urząd Miasta Gdyni. Już po raz ósmy wśród instytucji uczestniczących i organizujących imprezę znalazł się Oddział Geologii Morza Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego, który zaproponował mieszkańcom Trójmiasta i turystom spotkanie 29 i 30 maja na plaży, niedaleko Klifu Orłowskiego. Pod hasłem *O geologii morza* przygotowano ekspozycję o charakterze interaktywnym, skierowaną do szerokiego odbiorcy, poświęconą wybranym kierunkom badawczym, georóżnorodności i geoturystyce. Z pomocą pracowników oddziału odwiedzający mogli poszukać słodkiej wody na plaży w Orłowie i dowiedzieć się, dlaczego występuje ona tak blisko słonych wód Zatoki Gdańskiej. Można było też zgromadzić własną mini kolekcję paleontologiczną lub petrograficzną, albo podczas wycieczek terenowych zapoznać się z zawiłościami budowy geologicznej Klifu Orłowskiego. Dodatkową atrakcją były meteoryty z kolekcji Muzeum Geologicznego PIG-PIB oraz prywatnej kolekcji Stanisława Kalickiego.

28.05. W Pałacu Staszica w Warszawie odbyła się uroczystość jubileuszowa poświęcona 65-leciu powstania Instytutu Geodezji i Kartografii. W spotkaniu uczestniczyli m.in. liczni przedstawiciele władz państwowych z wiceministrem spraw wewnętrznych i administracji Tomaszem Siemoniakiem, wiceministrem infrastruktury Piotrem Styczkiem i głównym geodetą kraju Jolantą Orlińską, instytucji naukowych oraz organizacji społecznych.

31.05–2.06. W Katowicach odbył się II Europejski Kongres Gospodarczy. W spotkaniu objętym patronatem José Manuela Barroso, przewodniczącego Komisji Europejskiej, udział wziął prof. Andrzej Kraszewski, minister środowiska. Wystąpienie prof. Kraszewskiego podczas kongresu poświęcone było polityce energetycznej i pakie-

towi energetyczno-klimatycznemu. Minister środowiska określił realizację pakietu jako wielkie wyzwanie i wysiłek dla całej Europy, ale szczególnie duży wysiłek dla Polski jako kraju, którego bezpieczeństwo energetyczne opiera się na zasobach węgla. Jako sposoby na poradzenie sobie z tą sytuacją minister Kraszewski wskazał restrukturyzację sektora energetycznego i wprowadzenie nowych, czystych technologii generowania energii i produkcji przemysłowej. Rozwój czystych technologii węglowych to główny temat debaty, która 2 czerwca br. towarzyszyła Europejskiemu Kongresowi Gospodarczemu w Katowicach. Podczas spotkania o najważniejszych kwestiach dotyczących możliwości składowania dwutlenku węgla mówił dr Henryk Jacek Jezierski, podsekretarz stanu w MŚ, główny geolog kraju. Europejski Kongres Gospodarczy to największa konferencja biznesowa w Europie Środkowej – wzięło w nim udział ok. 4000 uczestników, blisko 700 prelegentów.

1.06. W Muzeum Techniki (Pałac Kultury i Nauki) w Warszawie otwarto wystawę zatytułowaną *Kosmos w zasięgu ręki*. Na wystawie można zobaczyć kilkadziesiąt okazów różnych meteorytów, m.in. należących do rzadkości księżycowych, marsjańskich oraz popularnych Sikhote Alin, Campo de Cielo, Morasko, Canyon Diabla. Jest to wystawa meteorytów ze zbiorów kolekcjonerów: Wadi & Jana Woreczko oraz Andrzeja S. Pilskiego, zorganizowana pod naukową opieką dr. hab. Łukasza Karwowskiego, profesora Uniwersytetu Śląskiego. Wystawa będzie czynna do 31 sierpnia br.

1.06. W Muzeum Geologicznym Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie otwarto nową wystawę *Opowieści geologiczne wydobyte spod Ziemi*. Wystawa przeznaczona jest głównie dla dzieci, dlatego jej otwarcie zaplanowano w Dniu Dziecka. Składa się z 5 ksiąg opisujących nieustanne przemiany Ziemi i losy stworzeń niegdyś ją zamieszkujących.

7.06. Na antenie TVP Kraków wyemitowany został reportaż z cyklu *Krakowski Program Akademicki*. Premierowy odcinek tego programu w całości poświęcony był Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie. Trwający dwanaście minut film, zatytułowany *Dyplom AGH – pewna droga w przyszłość*, zaprezentował zarówno osiągnięcia naukowców, jak i studentów tej uczelni. Cały cykl poświęcony jest prezentacji krakowskich uczelni, a jego emisja planowana jest także w innych ośrodkach regionalnych TVP.

7.06. Główny geolog kraju dr Henryk Jacek Jezierski wziął udział w uroczystej inauguracji Ogólnopolskiej Prezentacji Projektów Młodzieżowych (OPPM), która odbyła się na Zamku Królewskim w Warszawie. Podczas spotkania efekty pracy nad projektami, realizowanymi wspólnie z Centrum Edukacji Obywatelskiej (CEO), zaprezentowało kilkadziesiąt zespołów uczniowskich z całej Polski. Młodzież prowadziła je m.in. w ramach programu edukacji ekologicznej *Aktywni z natury*, w którym szkoły działają na rzecz poprawy stanu środowiska, zmniejszenia emisji dwutlenku węgla i racjonalnego korzystania z zasobów naturalnych. Jego uczestnicy analizują swój wpływ na stan planety za pomocą kalkulatora emisji CO₂, wyciągają

wnioski i podejmują działania na rzecz zmniejszenia tzw. ekośladu. Podczas tegorocznej imprezy zaprezentowano także projekty z innych programów realizowanych przez Centrum Edukacji Obywatelskiej: *Akademia uczniowska*, *Kulthurra*, *Literacki Atlas Polski – Reportaże*, *Młodzieżowa Akcja Obywatelska – 20 lat wspólnie*, *Patrz i zmieniaj*, *Poczytaj mi przyjacielu*, *Samorząd uczniowski*, *Sefer*, *Ślady przeszłości*. Zarówno OPPM, jak i program *Aktywni z Natury*, organizowane są przez CEO w ramach *Partnerstwa dla Klimatu* – platformy współpracy na rzecz działań zapobiegających zmianom klimatu i uświadamiających ich zagrożenia, stworzonej przez Ministerstwo Środowiska.

7–11.06. W Poznaniu odbyły się Warsztaty Geograficzne GIS – *Woda w środowisku*, zorganizowane przez Komitet Nauk Geograficznych Polskiej Akademii Nauk, Instytut Geoekologii i Geoinformacji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Stowarzyszenie Geomorfologów Polskich oraz ESRI Polska – GEOSYSTEMS Polska Sp. z o.o. – tpi TOPCON.

9.06. W Muzeum Ziemi Polskiej Akademii Nauk w Warszawie otwarto nową wystawę zatytułowaną *W barwnym świecie skał i kanionów Arizony i Utah*. Ta wystawa fotografii z cyklu *Natura – Sztuka* jest propozycją Muzeum Ziemi PAN na nadchodzący czas letnich wakacji. Autorami zamieszczonych na wystawie fotografii są Bożena Komorowska, Waldemar Komorowski oraz Elżbieta Weron. W otwarciu uczestniczył główny geolog kraju, podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska dr Henryk Jacek Jezierski, który poinformował o zamiarze ogłoszenia konkursu popularyzującego geologię jako element promocji regionu. Konkurs pod hasłem *Magnetyzm Polskiej Geologii – Geoturystyka*, będzie ukazywał zdjęcia najciekawszych obiektów geoturystycznych w Polsce na wysokim poziomie artystycznym. Najlepsze prace zostaną w przyszłym roku wystawione na wernisażu w Muzeum Ziemi PAN. Wystawę można zwiedzać do 29 sierpnia br.

10.06. W wieku 81 lat zmarła Prof. zw. dr hab. Danuta Małecka, emerytowany profesor Wydziału Geologii Uniwersytetu Warszawskiego, wybitny hydrogeolog i wychowawca wielu pokoleń młodzieży. Danuta Małecka należała do współtwórców warszawskiej, uniwersyteckiej i karpackiej szkoły hydrogeologicznej. Za zasługi na polu zawodowym i społecznym odznaczona została: Krzyżem Sybirackim, Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Złotą odznaką ZNP, licznymi nagrodami rektora UW i ministra Edukacji.

10–11.06. W Zielonej Górze i Łagowie Lubuskim odbyła się V Międzynarodowa Konferencja *Ochrona i Rekultywacja Dorzecza Odry: Węgiel brunatny surowcem Nadodrza*, zorganizowana przez Instytut Inżynierii Środowiska Uniwersytetu Zielonogórskiego. Tematyka konferencji dotyczyła eksploatacji węgla brunatnego, rekultywacji terenów zdegradowanych, ochrony zasobów naturalnych, gospodarki wodnej i leśnej oraz zrównoważonego rozwoju dorzecza.

12.06. W Warszawie w Parku Marszałka Edwarda Rydza-Śmigłego pod hasłem *Wielki Mikroświat* odbył się 14. Piknik Naukowy Polskiego Radia i Centrum Naukowego Kopernik. Swoje stoiska na pikniku miało Ministerstwo Środowiska oraz Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy. Na stoisku PIG-PIB zorganizowanym przez Muzeum Geologiczne instytutu zaprezentowano ekspozycję *Mikroświat zaklęty w skałach*, przygotowano interaktywne zabawy, konkursy, pokazy, modele mikroskamieniałości oraz model najstarszego czworonoga lądowego z Gór Świętokrzyskich. Ministerstwo Środowiska przygotowało wiele atrakcji dla dzieci i młodzieży, których celem była edukacja ekologiczna oraz popularyzacja polskiej przyrody, poprzez m.in. upowszechnianie informacji nt. różnorodności biologicznej, w tym nową edukacyjną grę komputerową poświęconą sztuce kamuflażu w świecie przyrody.

14.06. W Ministerstwie Środowiska odbył się briefing ministra środowiska, Andrzeja Kraszewskiego – *Czy zmienia się klimat dla klimatu?* Przedstawiciele mediów zostali poinformowani o postępach negocjacji klimatycznych podczas Rady UE ds. Środowiska w Luksemburgu i w trakcie kolejnej rundy globalnych negocjacji ONZ w Bonn, a przed światową konferencją w Meksyku. W spotkaniu z dziennikarzami brał udział również Tomasz Chruszczow, dyrektor Departamentu Zmian Klimatu i Ochrony Atmosfery MŚ.

14.06. W warszawskiej siedzibie Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego odbyła się konferencja *Dzień CCS w Państwowym Instytucie Geologicznym – Podziemne składowanie CO₂ – fakty i mity*. Wśród ok. 140 uczestników byli przedstawiciele instytucji tworzących konsorcjum (PIG-PIB – jako lider, Akademia Górniczo-Hutnicza, Główny Instytut Górnictwa, Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN, Instytut Nafty i Gazu, Przedsiębiorstwo Badań Geofizycznych), przedstawiciele administracji państwowej i samorządowej, delegaci przedsiębiorstw zainteresowanych technologią CCS, naukowcy z kraju i zagranicą, dziennikarze i członkowie organizacji ekologicznych.

15.06. Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej (centralnego organu administracji rządowej właściwego w sprawach gospodarowania wodami) poinformował o rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu *Polityka wodna państwa do roku 2030 (z uwzględnieniem etapu 2016) wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko*. Konsultacje rozpoczęły się 14 czerwca br., potrwały do 9 lipca br. Projekt ten jest wieloletnim dokumentem strategicznym identyfikującym problemy uznane za najistotniejsze z punktu widzenia osiągnięcia celów, przed którymi stoi gospodarka wodna. Wytycza priorytetowe kierunki, na których skoncentrowane będą działania państwa. Określa on zasady i warunki, do których wszyscy użytkownicy wód będą zobowiązani dostosować swoje działania i zamierzenia w gospodarowaniu wodami. Szczegółowe informacje na temat projektu, terminów i miejsc konsultacji oraz pełna dokumentacja dostępne są na stronie internetowej: <http://kzgw.gov.pl/pl/Projekt-Polityki-wodnej-panstwa-do-roku-2030.html>.